

ויצא (147)

**וַיֹּאמֶר לְבֶן טוֹב תְּתִי אֶתְּהָ לָךְ מִתְּתִי אֶתְּהָ לְאִישׁ אַחֵר**  
(כ.ט.יט)

הנה לבן הרשע ודאי היה שונא לאיש צדיק, כפי הטבע שכל אחד שונא היפוכו, ואם כן יש להבין למה אמר לו ליעקב: **"טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר"**. אננם, לבן הכיר את בתו רחל, וידע בבירור כי צדקת זו, אם תינשא לאיש רשע, ודאי תהפך מידותיו הרעים למוטב. וכן היה ירא, שאם יעקב ישא אשה אחרת שאינה צדקת, אזי ודאי בכח קדושתו יחזירנה בתשובה, וחשב רשע זו בליבו: למה לי להרבות צדיקים בעולם, ולכן אמר יעקב: **"טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר"** כדי שלא יתרבו צדיקים בעולם.

*ספר "עלים לתרופה" בשם לקוטי מהר"ם שיק*

**איך מסרה רחל את הסימנים הרי היה בזה משום פיקוח נפש?**

**"וַיְהִי בַּבֶּקֶר וְהָיָה הוּא לְאָה" (כ.ט. כה)**

פרשה מופלאה זו של מסירת הסימנים צריכה תלמוד. איך מסרה את הסימנים הלא בסופו של דבר היה בזה פיקוח נפש רוחני עבורה? **הסבא מסלבודקה זצ"ל** ראה בדברי חז"ל אלו יסוד גדול: שראוי לו לאדם לוותר אפילו על נצח ברוחניות ובלבד שלא תיווצר פגיעה נוראה בשני. הוסיף והעיר רבי גדליה **אייזמן זצ"ל** שעדיין צריך לבאר איך יתכן להיכנס למצב כזה של סכנה רוחניות כה גדולה? וביאר שמכח הכרתה של רחל שהנישואין הללו הם יסוד בנין כלל ישראל לדורות, לא יתכן להשית ולבסס בנין כזה על בסיס של פגיעה כה חמורה בזולת, ואם למרות הכל היא תינשא ליעקב, עלול הבנין להיפגם מיסודו, מכח זה החליטה למסור הסימנים. הוסיף רבי גדליה וסייג את דבריו, שהנהגה אמיתית זו היה לה מקום רק לפני מתן תורה, כשעבודת ה' היתה מבוססת על השכל, וממילא אדם היה צריך לפעול על פי הבנתו והכרתו. אבל משניתנה תורה וניתנו הלכות פיקוח נפש נפסק ש'חייך קודמים', ואין שום מקום לחשבונות רוחניים. על האדם לנהוג לפי הנפסק בשולחן ערוך.

*ספר "לתתן עליין"*

**על נסיך ונפלאותיך בכל עת**

**וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אֹרְזָה אֶת ה' עַל פֶּן קָרָאָה שְׁמוֹ יְהוָה**  
(כ.ט.ל)

אמרו חז"ל לא היה אדם שהודה לה' עד שבאה לאה והודתה (ברכות ז).

תמה ה"כתב סופר", וכי לאה היא הראשונה שהודתה לה' על הנס שהיה עמה, הלא האבות הקדושים שהיו לפני הקריבו קרבנות ושבחו לה' על הניסים והנפלאות

**וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשָּׂם מְרֹאֲשֵׁתוֹ וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא**  
(כח. יא)

**וברש"י**: עשאן כמין מרזב סביב לראשו, שירא מפני חיות רעות. התחילו מריבות זו עם זו, זאת אומרת עלי יניח צדיק את ראשו, וזאת אומרת עלי יניח, מיד עשאן הקב"ה אבן אחת.

יש פה שני הפכים בנושא אחד, החי והדומם. יעקב ירא מפני חיות רעות שהן קרובות יותר אל מדרגתו של האדם, ובכל זאת הן מסוכנות. ומאידך האבנים, שהן דוממות ורחוקות ממדרגתו של האדם, מגלות יראת כבוד לצדיק, ומתקוטטות על מי יניח הצדיק את ראשו. פעמים רבות כך הדברים גם בהויית העולם. אנשים לא מכירים את מעלת הצדיק הנמצא בתוכם, ולעתים אף רודפים ועוינים אותו, ורק אבני הקיר הדוממות יודעות ומבינות את גדלות הצדיק. פעם הזדמן **האמרי אמת זצ"ל** לעיר קליץ, בה התגוררו קרובי משפחתו, ושמע שיש ביניהם דין ודברים אצל מי הוא יתאכסן. אמר הרבי חז"ל מספרים על יעקב אבינו שהיו האבנים מריבות ביניהן: עלי יניח צדיק את ראשו, עד שעשה הקב"ה מכולן אבן אחת, ושככה המריבה. לכאורה לא מובן למה חדלו לריב, הרי גם עכשיו יכולה כל אבן לבקש שישים הצדיק את ראשו דווקא בחלק שלה. אלא נלמד מכאן שבזמן שיש אחדות, והלבבות מתמזגים כאיש אחד, כל הנגיעות מסתלקות מאליהן, ולא משנה לאף אחד על ידי מי תיעשה הפעולה הטובה, ובלבד שהיא תיעשה.

*ספר "לקוט מאיש לרעהו"*

**וַיַּחֲלֵם וְהָיָה סֵלֶם מְצַב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מְגִיעַ הַשְּׁמַיְמָה וְהָיָה מְלֹאכֵי אֱלֹהִים עֲלֵימָם וַיִּרְדִּים בוֹ. (כח. יב)**

חז"ל אמרו: סולם זה סיני, עולים ויורדים זה משה ואהרן, הכוונה: כי יעקב ראה בחלומו סולם זה הר סיני שהוא מסמל הענוה, כאמור משה קיבל תורה מסיני היינו זכה לקבלת התורה על ידי ענוה שלו. אמנם מדת הענוה מצד אחד מוצבת ארצה, כי המתלבש בה משפיל עצמו עד הארץ, אבל וראשה מגיע השמימה, מצד השני כל המשפיל עצמו הקב"ה מגביהו, וזו ומלאכי אלוקים עולים יורדים בו, זה משה ואהרן, כי על ידי מדת הענוה כל אחד משניהם נעשה מצד אחד עולה ומצד השני יורד, כי בגלל הענוה זכה משה שתנתן התורה על ידו, כי לתורה נצרך ענוה, נמצא עלה על ידי הענוה, אכן נדחה מהכהונה ומהמלכות, כי לדברים אלו נצרך מעט גבהות רוח, ואהרן ירד על ידה, יען לא היה לו מדת ענוה כאחיו משה, לא זכה שתנתן התורה על ידו, אכן מפאת זה עצמו זכה לכהונה, וזה שרמוז עולים ויורדים בו זה משה ואהרן.

*ספר "לקוטי בתר לקוטי"*

**הלכה: הלכות כבוד אב ואם: לעמוד מפני אביו, צורת העמידה.**

כתב השו"ע (סימן ר"מ ס"ז) חייב לעמוד מפני אביו. בספר פסקים ותשובות (אות כה) כתב: צורת העמידה היא שיעמוד מלא קומתו ולא סגי בקימה מעט לצורך הידור בלבד, וכשעומד לא יסמוך על שום דבר, באופן שיפול אם ינטל הדבר ההוא. וכתב בספר חסידים (סי' צ"א) שאם הבן צריך ללכת אחרי שעמד, לא ילך מיד, אלא יחזור וישב ואח"כ ילך, כדי שיהא ניכר שעמד לכבוד אביו. ואם הבן נמצא ברשות אחרת, כגון שרואה את האב בבית והוא נמצא בחוץ, או שכל אחד נמצא בקומה האחרת וכל שכן בבית אחר, אין צריך לעמוד מפניו. ספר "פסקים ותשובות"

**פתגם: יש תמיד מישהו שמצבו רע משלך**

אלף פתגם ופתגם

**חקירה: אותו ואת בנו**

האיסור לשחוט, (פעולה), או לגרום שיהיה שחוט, (תוצאה). (עיי' בלומדות יג)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

**סיפור: תפילה בזמנה**

בשיחת חסידים נתגלגלו הדברים לענין תפילה בזמנה, נענה רבי מאיר מפרמישלן ואמר: הן חסידים והן מתנגדים אינם מתפללים תפילה בזמנה. לפי שאצל חסידים הרי זו, תפילה בלבד, ואילו אצל מתנגדים הרי זו, בזמנה בלבד.

ספר "חזר וחלק" חלק א' (דף קפב)

**שבת שלום**

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, ששה שלום בן דבורה רחל. זרע של קיימא לרינה בת זהרה אנריאת. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל.

שהיו עמם? אלא מבאר עפ"י מה שאמרו חז"ל: הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף (שבת קיח), ויש להבין מדוע הוא מחרף ומגדף, הרי אומר הלל לה', וכי מפני שזוכר חסדי ה' תמיד יענש? אלא כוונת חז"ל כאשר אדם רואה שנעשה לו נס שלא בדרך הטבע, מוצא עצמו מחויב להודות לה' ולספר גבורותיו, אבל על הדברים שנעשה לו בדרך הטבע אינו מתעורר להודות לה'. רבותינו אמרו 'כל הנשמה תהלל י-ה', על כל נשימה ונשימה, הגם שזהו מחוייב המציאות דלולי זה לא יחיה ואין בזה דבר שמחוץ לטבע, וגם אין לו בזה יתרון מכל אדם, בכל זאת צריך להודות על כל נשימה ונשימה. ולכן מי שאינו אומר בכל יום רק את ההלל המסודר לנו להודות על ניסים שעברו ונעשו לאבותינו במצרים, ואינו מודה על נסי ה' עליו בכל רגע ורגע, הרי זה מחרף ומגדף, שמראה בזה שאינו מכיר טובות ה' עליו, רק עולם כמנהגו נוהג.

מעשה, ודאי שאברהם ויצחק הודו ושבתו לה' כמפורש, אבל כיון שלהם נעשו ניסים שלא כדרך הטבע, אין חידוש כל כך שמצאו עצמם מחוייבים להודות ולשבח ולזכות לפני ה'. אבל לאה מצינו שנתנה הודאה לה' בהוולד לה בן, הגם שכך הוא הטבע, וכמה נשים יולדות כמה בנים, בכל זאת לא תלתה במקרה וטבע, אלא הודתה לה' על שילדה. הודאה מסוג זה לאה היתה הראשונה, ושבתה חכמים, וסיים "הכתב סופר" והוא פירוש נכון.

ספר "אוצרות התורה"

וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקָּל לְבָנָהּ לַח וְלוֹז וְעַרְמוֹן (ל. לו)  
במבט שטחי, מעשיו של יעקב עם צאנו נראים לכאורה כחסרון במידת הבטחון, וכי לא בטח חלילה בהשי"ת שירבה צאנו גם בלי שיעשה את המעשה עם המקלות? אומר על כך בעל ה"ערוך לנר" בספרו "מנחת עניי": על הפסוק (לא. י.): "ואשא עיני וארא בחלום והנה העתודים", פירש רש"י: אף על פי שהבדילים לבן כולם שלא יתערבו הצאן דוגמתן, היו המלאכים מביאין אותן מעדר המסור ביד בני לבן לעדר שביד יעקב. ולפי זה יש לומר כי אכן בתחילה עבד יעקב בתמימות ללא תחבולות, בלב שלם בטוח שיספיק לו השי"ת צרכו כפי הראוי לו. אבל לאחר שנתגלה לו בחלום הנס שעושה הקב"ה עמו, רצה למעט את הנס, והחל לעשות השתדלות עם המקלות. כוונתו היתה שאמנם יתקיים רצון ה' שיעשיר, אך שלא יהיה זה בדרך נס ממש, אלא שתשרה הברכה במעשיו מעט בדרך הטבע.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה (לא. מ)  
ביום אכלני להט התלהבות של תורה ומצוות, וממילא, "וקרח בלילה", הייתי בלילה צונן כקרח. ספר "מענינה של תורה"

